

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในมาตรา 80 ได้บัญญัติว่ารัฐต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการจัดการศึกษาไทย ในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบ วินัย คำนึงประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุน การกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2551 : 50)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป ซึ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ นั้น ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบโดยตรง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหรือภารกิจหลัก ส่วนงานบริหารงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนวิชาการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ให้งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ตีวิทยากรท้องถิ่นนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับยาเสพติด การส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์และสำรวจ

ช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 6)

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีการพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม เหมาะสมกับวัย มีความรู้คู่คุณธรรมที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันใน สังคมได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทยอย่างมีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจ สามารถพึ่งตนเอง มีทักษะที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะเบื้องต้นในการประกอบอาชีพ มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลพอที่จะรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในสังคมโลก มีจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และมีความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย โดยรัฐจะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึง ให้กับทุกคนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายด้วยหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และการใช้นวัตกรรม ตลอดจนรูปแบบที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคลและความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 24-25)

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ จะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกระทรวงศึกษาธิการ เช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหารการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศและการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น กิจกรรม

ต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ลำพังผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้ชี้ได้ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหารนับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551ก : 3-4)

นับจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านหลักสูตร การสอน เทคโนโลยีการศึกษาและการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ยังมีอีกหลายเรื่องที่มีปัญหาต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะ ด้านคุณภาพผู้เรียน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551ข : 13) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินงานของโรงเรียนในเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในระดับโรงเรียนที่จะบริหารจัดการภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ และการจัดการ) ที่มีอยู่อย่างจำกัดว่าโรงเรียนควรดำเนินการเรื่องนี้อย่างไร โดยวิธีการใด จึงจะบรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พรชัย ประชาบุญกุล. 2545 : 3) การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนยังประสบปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในด้านต่าง ๆ อยู่หลายประการ คือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารและครูวิชาการ ตลอดจนครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ขาดทักษะในการสอน บางวิทยายังยึดครูเป็นศูนย์กลาง ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนโรงเรียนยังขาดสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพได้ ด้านห้องสมุด หนังสือ ไม่เข้าใจการนิเทศภายใน จึงขาดการวางแผนที่ดี ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ยังขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเทคนิคใหม่ ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน (กรมวิชาการ. 2542 : 17)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 55 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. 2556 : 2) จากการรายงานผลกระทสอบระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2555 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. 2556 : 12-13) พบว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ย วิชาภาษาไทย 51.79 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ 24.98 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ 32.92 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 44.59 คะแนน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 55.01 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ 26.67 คะแนน วิชาศิลปะ 41.91 คะแนน และวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 43.55 คะแนน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ย วิชาภาษาไทย 42.25 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ 19.06 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ 31.15 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 33.94 คะแนน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 51.22 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ 18.23 คะแนน วิชาศิลปะ 30.15 คะแนน และวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 41.57 คะแนน จึงจากการพิจารณาโดยรวม พบว่า ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับคุณภาพต่ำ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงต้องการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ตามความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ เพื่อผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

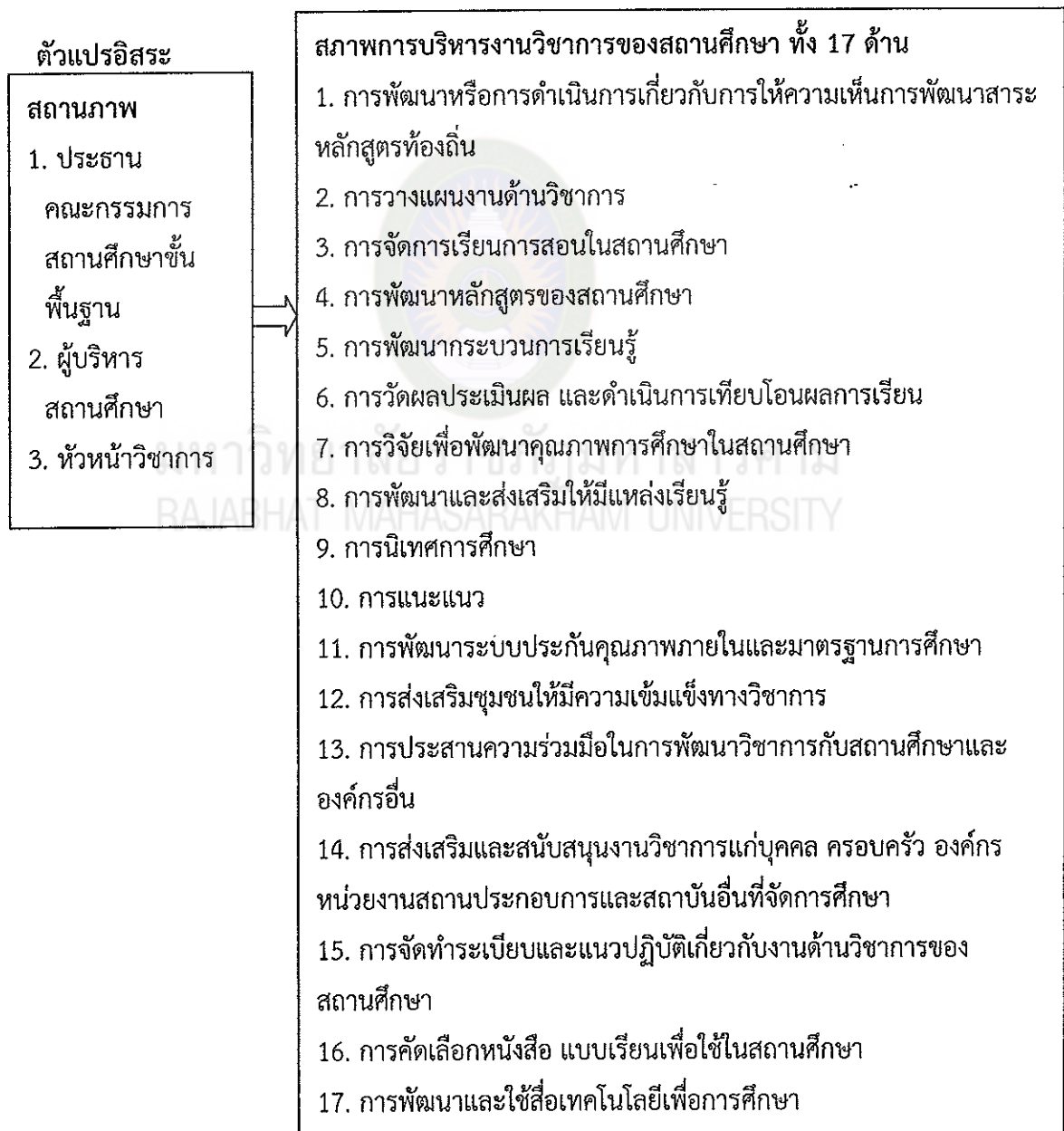
1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ ต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผู้วิจัยได้ศึกษาตามขอบข่ายและภารกิจงานด้านวิชาการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ 17 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 29) ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ขอบเขตของการวิจัยประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวนทั้งสิ้น 165 จากสถานศึกษา 55 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 48) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 48 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 48 คน จากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จากประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 144 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพภาพของบุคลากร

2.1.1 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.3 หัวหน้าวิชาการ

2.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 17 ด้าน ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2.2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 2.2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 2.2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 2.2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 2.2.9 การนิเทศการศึกษา
- 2.2.10 การแนะแนว
- 2.2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 2.2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 2.2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร

อื่น

- 2.2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร
หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 2.2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา
- 2.2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 2.2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย
ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้า
วิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 4 แห่ง
โดยการเลือกแบบเจาะจงตามขนาดของโรงเรียน 4 ขนาด คือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียน
ขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์พิทยาสรรพ์
โรงเรียนหนองกุสรีวิทยาคาร โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา และโรงเรียนหนองบัวไชยวารพิทยาสรรพ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดเกี่ยวกับการ
เรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยการทำงานตาม
กรอบ 17 ด้าน ดังนี้

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแม่บท ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

ท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาปรับ เพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานด้าน วิชาการ การพัฒนา การปรับปรุงเกี่ยวกับงานด้านวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและ บรรลุจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติคิดได้ ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากระบวน หมายถึง การปรับปรุงหรือการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่เดิม หรือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใช้ใหม่เป็นของตนเอง ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุก ด้าน มีวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหาสาระสูงขึ้นสอดคล้อง สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโลก

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการใน การจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอน จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เชิงบูรณาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียน พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

1.6 การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดแนว ระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบ ประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น มีการพัฒนา เครื่องมือในการประเมินผล จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล เน้นการประเมินตาม สภาพจริง จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และนำผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ไปใช้

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กระบวน การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ความจริง แนวปฏิบัติที่นำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เป็น ระบบ มีเหตุมีผลเชื่อถือได้ สามารถนำผลการค้นพบมาแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หรือตัดสินใจ

ในการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูมีผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดระบบและการจัดให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองกับกระบวนการจัดการเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของบุคลากรในสถานศึกษาที่ใช้ผลการนิเทศไปพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนและวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและต่อครูเอง

1.10 การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่ชัดเจน เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นมาตรฐานการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดกับผู้เรียน

1.12 การส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร สามารถเลือกภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันและส่งเสริม สนับสนุน ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ ชุมชน เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการตามความเหมาะสม

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือ แบบเรียนกลุ่มสาระต่าง ๆ มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานมีเนื้อหาสาระตรงตามความต้องการของครู เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนที่ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ เพื่อกำหนด นโยบายและวางแผนในการจัดหาและพัฒนาสื่อ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ ใช้สื่อที่มุ่งเน้นข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีรวมทั้งการนิเทศ ติดตามประเมินผลการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ประธานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ที่ อยู่ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เฉพาะในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

4. หัวหน้าวิชาการ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวิชาการในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 หมายถึง องค์กรชั้นนำในการ ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้สูงเทียบเท่ามาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายในปี 2558 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนขนาด ใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก จำนวน 55 โรงเรียน

6. ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ข้อคิดเห็นของ ประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในทั้ง 17 ด้าน

7. ความคิดเห็น หมายถึง การรับรู้ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษานำไปใช้ประกอบการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปประกอบการวางแผนการจัดอบรม หรือกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY